

Kiwa Inspecta	Käytönvalvojat		
Hakuohje		2014-07-01	Sivu 1 / 7
Henkilösertifiointi			

KÄYTÖNVALVOJAN PÄTEVYYSKIRJAN HAKUOHJEET

1 ASETUKSET, JOISSA VAATIMUKSET ON ESITETTY

Kattilaitosten käytönvalvojien pätevyyskirjojen vaatimukset on annettu asetuksessa N:o 891 vuodelta 1999. Kattilalaitosten käytönvalvojilta vaadittava pätevyys (mikä pätevyys vaaditaan kunkin kokoisessa laitoksessa) on määritelty KTM:n päätöksessä painelaiteturvallisuudesta N:o 953 vuodelta 1999. Painelaitteita koskevat säädökset on luettavissa myös TUKES'in kotisivuilta (www.tukes.fi). Hakemuskaavake ja hakuohjeet ovat tulostettavissa Inspectan kotisivujen kautta (www.inspecta.fi).

Opetushallitus on määritellyt voimalaitoskäyttäjän ammattitutkinnon (Määräys 16/011/2012) tai sen tiettyjen osien suorittamisen täyttävän asetuksen 891/1999 mukaisen alikonemestarin, A- tai B-koneenhoitajankoulutuksen tämän ohjeen liitteen 1 mukaisesti.

2 PÄTEVYYSKIRJOJEN VAATIMUKSET

2.1 B-koneenhoitajankirjan saamiseksi vaaditaan

1) vähintään 12 kk työkokemusta höyry- tai kuumavesikattilan lämmittäjänä kattilalaitoksessa, jonka käytön valvojalta KTM:n päätöksen mukaan vaaditaan ainakin B-koneenhoitajankirja

KTM:n päätöksessä ainakin B-koneenhoitajankirjaa vaaditaan, jos kattilalaitoksen

- höyrykattilan käyttöpaine on yli 10 bar tai teho yli 1 MW
- vesikattilan käyttöpaine on yli 16 bar tai vesikattiloiden tehollisuus yli 40 bar*MW

2) vähintään 3 kk työkokemusta painelaitteiden, voimalaituskoneiden tai vastaavien valmistus-, asennus-, korjaus- tai kunnossapitotehtävistä

Inspecta Sertifiointi Oy voi harkintansa mukaan hyväksyä valmistus-, asennus-, korjaus- tai kunnossapitotyökokemuksen korvattavaksi soveltuvalla koulutuksella. Tällaiseksi koulutukseksi on hyväksytty yleisen ammattikoulun metallityö- tai koneenkorjauslinjan tai sähköosaston sähköasentajalinjan tai koneenhoitajalinjan opintolinjan oppimäärän suorittaminen, mutta muukin koulutus voi tulla kyseeseen.

3) B-koneenhoitajan koulutus tai todistus siitä, että hakijalla on riittävät tiedot höyry- tai kuumavesikattilan rakenteesta, varusteista ja käytöstä sekä painelaitteita koskevista tärkeimmistä säännöksistä. Kuulusteluja vastaanottaa hyväksytty laitos. Inspecta:ssa B-koneenhoitajan kuulusteluja pitävät eri paikkakunnilla olevat tarkastajat.

Kiwa Inspecta	Käytönvalvojat		
Hakuohje		2014-07-01	Sivu 2 / 7
Henkilösertifiointi			

2.2 A-koneenhoitajankirjan saamiseksi vaaditaan

- 1) vähintään 12 kk työkokemusta höyry- tai kuumavesikattilan lämmittäjänä kattilalaitoksessa, jonka käytön valvojalta KTM:n päätöksen mukaan vaaditaan ainakin A-koneenhoitajankirja

KTM:n päätöksessä ainakin A-koneenhoitajankirjaa vaaditaan, jos kattilalaitoksen

- höyrykattilan käyttöpaine on yli 16 bar tai höyrykattiloiden teholuku yli 40 bar*MW
- vesikattilan käyttöpaine on yli 25 bar tai vesikattiloiden teholuku yli 100 bar*MW

- 2) vähintään 12 kk työkokemusta painelaitteiden, voimalaituskoneiden tai vastaavien valmistus-, asennus-, korjaus- tai kunnossapitotehtävistä ja siitä vähintään 6 kk höyry- tai kuumavesikattiloihin liittyvistä tehtävistä

Painelaitteiden, voimalaituskoneiden tai vastaavia valmistus-, asennus-, korjaus- tai kunnossapitotyökokemusta voidaan hyväksyä korvattavaksi soveltuvalla koulutuksella. Tällaiseksi koulutukseksi on hyväksytty yleisen ammattikoulun metallityö- tai koneenkorjauslinjan tai sähköosaston sähköasentajalinjan oppimäärän suorittaminen, mutta muukin koulutus voi tulla kyseeseen. Työkokemusta voidaan korvata ammattiopinnoilla 6 kk. Höyry- tai kuumavesikattilan valmistus-, asennus-, korjaus- tai kunnossapitotyökokemusta ei voida korvata koulutuksella.

- 3) A-koneenhoitajan koulutus

2.3 Alikonemestarinkirjan saamiseksi vaaditaan

- 1) vähintään 12 kk työkokemusta höyry- tai kuumavesikattilan lämmittäjänä tai koneiden hoitajana kattilalaitoksessa, jonka käytön valvojalta KTM:n päätöksen mukaan vaaditaan ainakin alikonemestarin kirja, työkokemuksesta kuitenkin vähintään 6 kk höyry- tai kuumavesikattilan lämmittäjänä

KTM:n päätöksessä ainakin alikonemestarinkirjaa vaaditaan, jos kattilalaitoksen

- höyrykattilan käyttöpaine on yli 25 bar tai höyrykattiloiden teholuku yli 100 bar*MW
- vesikattilan käyttöpaine on yli 40 bar tai vesikattiloiden teholuku yli 500 bar*MW

- 2) vähintään 24 kk työkokemusta painelaitteita, voimalaituskoneita tai vastaavia valmistavassa tai korjaavassa konepajassa, josta vähintään 18 kuukautta painelaitteita tai voimalaituskoneita valmistavassa tai korjaavassa konepajassa ja siitä vähintään 6 kk höyry- tai kuumavesikattilan valmistus -, asennus-, korjaus- tai kunnossapitotehtävissä.

Painelaitteiden, voimalaituskoneiden tai vastaavia valmistus-, asennus-, korjaus- tai kunnossapitotyökokemusta voidaan hyväksyä korvattavaksi soveltuvalla koulutuksella. Tällaiseksi koulutukseksi on hyväksytty yleisen ammattikoulun metallityö- tai koneenkorjauslin-

Kiwa Inspecta	Käytönvalvojat		
Hakuohje		2014-07-01	Sivu 3 / 7
Henkilösertifiointi			

jan tai sähköasaston sähköasentajalinjan oppimäärän suorittaminen, mutta muukin koulutus voi tulla kyseeseen Työkokemusta voidaan korvata ammattiopinnoilla 6 kk lukuvuotta kohti, kuitenkin enintään 12 kk. Höyry- tai kuumavesikattilan valmistus-, asennus-, korjaus- tai kunnossapitotyökokemusta ei voida korvata koulutuksella.

3) alikonemestarin koulutus

2.4 Konemestarikirjan saamiseksi vaaditaan

1) alikonemestarikirja

Alikonemestarikirjan korvaa aluksen miehityksestä, laivaväen pätevydestä ja vahdinpidosta annetussa asetuksessa (1256/97) tarkoitettu höyryvahtikonemestarikirja, jos hakijalla on asetuksen 981/99 6§:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu työkokemus ja momentin 3 kohdassa tarkoitettu koulutus (= alikonemestarilta vaadittava työkokemus ja koulutus).

2) alikonemestarikirjan vaatimusten lisäksi vähintään 12 kk työkokemusta painelaitteita, voimalaituskoneita tai vastaavia valmistavassa tai korjaavassa konepajassa, ja siitä vähintään 6 kk höyry- tai kuumavesikattilan valmistus -, asennus-, korjaus- tai kunnossapitotehtävissä.

Työkokemusta täytyy alikonemestarin vaatimukset huomioiden olla tällöin yhteensä 36 kk, josta 12 kk höyry/kuumavesikattilakokemusta.

3) alikonemestarin kirjan saamisen jälkeen vähintään 12 kk työkokemusta hakijan koulutusta vastaavissa käyttö- ja kunnossapito- tai muissa tehtävissä kattilalaitoksessa, jonka käytön valvojalta KTM:n päätöksen mukaan vaaditaan ainakin konemestarin kirja

KTM:n päätöksessä ainakin konemestarikirjaa vaaditaan, jos kattilalaitoksen

- höyrykattilan käyttöpaine on yli 40 bar tai höyrykattiloiden teholuku yli 500 bar*MW
- vesikattiloiden teholuku yli 5000 bar*MW

4) ylikonemestarin koulutus

2.5 Ylikonemestarikirjan saamiseksi vaaditaan

1) konemestarikirja

Konemestarikirjan korvaa aluksen miehityksestä, laivaväen pätevydestä ja vahdinpidosta annetussa asetuksessa (1256/97) tarkoitettu höyrykonemestarikirja, jos hakijalla on asetuksen 981/99 7§:ssä tarkoitettu koulutus ja kokemus (= konemestarin koulutus ja työkokemus).

Kiwa Inspecta	Käytönvalvojat		
Hakuohje		2014-07-01	Sivu 4 / 7
Henkilösertifiointi			

2) konemestarin kirjan saamisen jälkeen vähintään 12 kk työkokemusta hakijan koulutusta vastaavissa käyttö- ja kunnossapitotehtävissä kattilalaitoksessa, jonka käytön valvojalta KTM:n päätöksen mukaan vaaditaan ylikonemestarin kirja

KTM:n päätöksessä ylikonemestarin kirjaa vaaditaan, jos kattilalaitoksen
– höyrykattiloiden tehollisuus on yli 5000 bar*MW

3 PÄTEVYYSKIRJAN HAKEMINEN

Pätevyyskirjat myöntää hakemuksesta Inspecta Sertifiointi Oy. Hakemukseen kuuluu:

1) varsinainen hakemus, joka on tehty Inspecta Sertifiointi Oy:n hakemuskaavakkeelle

- siitä täytyy käydä ilmi, mitä pätevyyskirjaa haetaan
- hakijan henkilötiedot (täydellinen nimi ja syntymäaika)
- hakijan yhteystiedot (osoite, puhelin yms.)
- ja se täytyy olla hakijan allekirjoittama
- laskutusosoite

2) työtodistukset, joista selviää vaadittu työkokemus

- kopiot työtodistuksista. Jos todistuksissa ei mainita kattiloiden numeroja (K-numerot) ja tehollisuuksia (MW-arvot ja paineet), pitää ne antaa erillisessä liitteessä tai toimittamalla kopiot kattilakirjasta tältä osin.
- työtodistuksissa pitäisi olla erittely työajoista eri tehtävissä
- jos työkokemusta halutaan laitteista, joista tehollisuudet eivät yleensä ole tiedossa (esim. laivat ja veturit) niin tehotiedot on aina annettava
- sellaisia työtodistuksia, joilla ei ole merkitystä pätevyyskirjan myöntämiseen on tarpeellonta liittää hakemukseen

3) koulu-, kurssi- ja ammattitutkintotodistukset (kuulustelutodistukset)

- kopiot sellaisista todistuksista, joilla on merkitystä pätevyyskirjan kannalta (esim. ammattikoulu, B- ja A-koneenhoitajan, ali- ja ylikonemestarin koulutustodistukset, voimalaitoskäyttäjän ammattitutkinnon tai sen osatutkinnon todistus, kuulustelutodistukset)

4) tieto mahdollisesta aiemmasta pätevyyskirjasta

Pätevyyskirjahakemus (liitteineen) lähetetään mieluiten sähköpostitse alla mainituille henkilöille. Hakemuksen voi lähettää myös postitse osoitteella: Inspecta Sertifiointi Oy/Henkilösertifiointi, PL 530, 01511 Vantaa.

Kiwa Inspecta	Käytönvalvojat		
Hakuohje		2014-07-01	Sivu 5 / 7
Henkilösertifiointi			

Jos pätevyyskirjan hakemisesta aiheutuneet kulut maksaa joku muu kuin pätevyyskirjaa hakeva henkilö (esim. työnantaja), niin hakemuksessa pitää mainita laskutustiedot (mm. laskutusosoite ja Y-tunnus) ja siinä pitää olla maksajan (esim. työnantajan edustajan) allekirjoitus..

Pätevyyskirjoista laskutetaan kulloinkin voimassaolevan hinnaston mukaisesti.

Hakemuksen laadinnassa pitäisi huomioida, että pätevyyskirjan myöntämispäätös tehdään hakemuksen perusteella, joten siitä ja sen liitteenä olevista todistuksista pitää käydä ilmi, että asetuksessa esitetyt vaatimukset tulevat täytetyiksi. Puutteelliset hakemukset ja hakemukset, joiden perusteella pätevyyskirjaa ei voida myöntää palautetaan hakijalle.

Hylätyistä hakemuksista annetaan hakijalle selvitys siitä, miksi hänen hakemaansa pätevyyskirjaa ei voida myöntää. Hakijalla on halutessaan oikeus käyttää painelaitelain 24 §:n edellyttämää oikaisumenettelyä, jolla hakija voi saattaa asian uudelleen käsiteltäväksi.

HUOM !

- 1) Käytönvalvojan pätevyyskirja ei yksinään oikeuta toimimaan kattilalaitoksen käytön valvojana, vaan laitoksen omistajan tai haltijan velvollisuutena on nimetä käytön valvojaksi säädetyn pätevyyden ja asiantuntemuksen omaava henkilö. Käytön valvoja koskevat poikkeusluvut käsittelee Turvatekniikan keskus (TUKES), jolle on myös ilmoitettava käytönvalvojen vaihtumisesta.
- 2) Kattilan teholumulla (bar*MW) tarkoitetaan tuloa suurin sallittu käyttöpaine (bar) kertaa teho (MW). Kattilalaitoksen "höyrykattilateholuku" on höyrykattiloiden teholumujen summa ja "vesikattilateholuku" vesikattiloiden teholumujen summa eli teholumut lasketaan erikseen höyrykattiloiden ja vesikattiloiden osalta. Suurempi teholumuista määrää tarvittavan pätevyyskirjan.

4 Yhteyshenkilöt

Voimassaolevat yhteyshenkilöt löytyvät Inspecta Oy:n internet sivuilta osoitteesta:

<https://www.inspecta.fi/Palvelut/Sertifiointi-ja-arviointi/Henkilosertifiointi/>

Kiwa Inspecta	Käytönvalvojat		
Hakuohje		2014-07-01	Sivu 6 / 7
Henkilösertifiointi			

Liite 1

Koulutuksen osoittaminen ammattitutkinnolla

Opetushallitus on määritellyt voimalaitoskäyttäjän ammattitutkinnon tai sen tiettyjen osien suorittamisen täyttävän asetuksen 891/1999 mukaisen koulutuksen. Alle on kerätty ammattitutkinnon perusteista pätevyyskirjan hakemisen kannalta keskeisimmät kohdat.

Opetushallitus: Määräykset ja ohjeet 2012:27: Voimalaitoksen käyttäjän ammattitutkinto 2012 (Määräys 16/011/2012)

1.7 Näyttötutkintoon valmistava koulutus

Näyttötutkintoihin osallistumiselle ei aseteta koulutukseen osallistumista koskevia ennakkoehdoja.

2.2 Tutkinnon osat

Tutkintotodistuksen saamiseksi on suoritettava pakolliset osat

- „ Turvallisuus, ympäristö ja kunnossapito
  - „ Lämmöntuotanto
  - „ Automaatio- ja sähköjärjestelmien käyttö
  - „ Vesien käsittely
  - „ Turbiinilaitoksen käyttö
  - „ Esimiesvalmiudet ja toimintojen kehittäminen
- ja yksi valinnaisista osista
- „ Moottorivoimalaitokset
  - „ Kaukolämpöverkko ja vastapaineen tuotanto
  - „ Metsäteollisuuden kattilat
  - „ Typen- ja rikinpoistotekniikat

Henkilöllä, joka on suorittanut osat *Turvallisuus, ympäristö ja kunnossapito* ja *Lämmöntuotanto*, on B-koneenhoitajakirjaan vaadittava asetuksen (891/1999) mukainen koulutus.

Henkilöllä, joka on suorittanut osat *Turvallisuus, ympäristö ja kunnossapito*, *Lämmöntuotanto*, *Automaatio- ja sähköjärjestelmien käyttö*, *Vesien käsittely* ja *Turbiinilaitoksen käyttö*, on A-koneenhoitajakirjaan vaadittava asetuksen (891/1999) mukainen koulutus.

Henkilöllä, joka on suorittanut voimalaitoksen käyttäjän ammattitutkinnon, on alikonemestarin kirjiaan vaadittava asetuksen (891/1999) mukainen koulutus.

Kiwa Inspecta	Käytönvalvojat		
Hakuohje		2014-07-01	Sivu 7 / 7
Henkilösertifiointi			

Asetuksen 891/1999 mukaisen koulutuksen voi siten osoittaa toimittamalla hakemuksen yhteydessä Opetushallituksen määräyksen 45/011/2009 TODISTUKSET (liitteen 3 tai 4) mukaisen ammattitutkintotodistuksen tai todistuksen ammattitutkinnon osien suorittamisesta.